

JÓ GYAKORLATOK A KÖZNEVELÉSI RENDSZERBEN

Nagyvárad, 2015. március 27.

Dr. Bodó Márton

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

Köznevelési reformok operatív megvalósítása

TÁMOP-3.1.15-14-2014-0001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

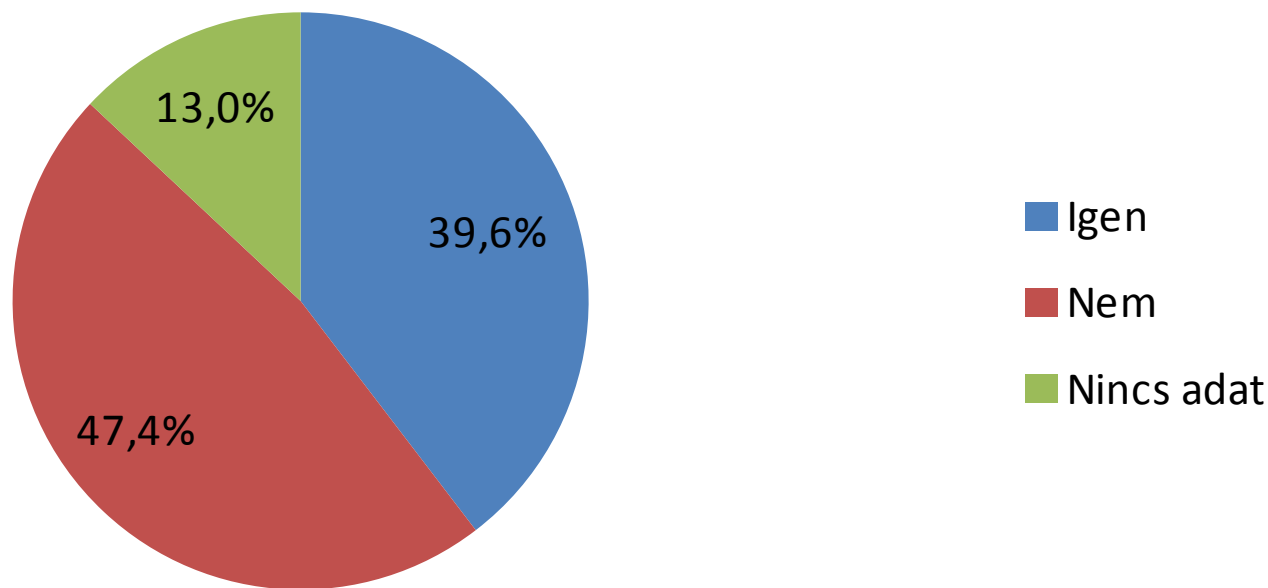
Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Van-e az Ön által vezetett intézményben program/módszer a tanórán kívüli területre?

Tanórán kívüli jó gyakorlat, melyet más intézmények is átvehetnek?

Forrás: Az ENI-kutatás során használt kérdőívek

6 téma és a jó gyakorlatok

Az ökoiskolai téma az iskolák kiválasztásának elemeként már épített az intézmények meglévő jó gyakorlataira.

Az öt nevelési-oktatási program kialakítása 56 partnerintézmény bevonásával történt, amely intézmények különböző mértékben, a kialakított modulok fókuszainak megfelelően használták fel intézményük, illetve saját pedagógiai gyakorlatuk korábbi innovációit.

a komplex művészeti nevelés programját megalkotó téma, amely három megközelítés tágan értelmezett jó gyakorlatait vizsgálta meg és a vizsgálat eredményeként alkotta meg saját nevelési-oktatási programját. A vizsgálat más programok mellett kiterjedt a „Kútbanező” tantervre, Kokas Klára komplex programjára, a Waldorfpedagógia komplex művészetet használó területeire és a Zsolnay-féle Értékközvetítő és Képességfejlesztő Programra.

A természettudományos témák elterjesztéséhez és a természettudományos nevelést támogató továbbképzési programokhoz a német SINUS-modell sablonjait kívánják alkalmazni. A természettudományos nevelésben nem az intézményi szintű jó gyakorlatok azok, amelyek hiánypótló szerepet tölthetnek be. Ezzel szemben a jó ötletek gyűjteményére valóban nagy szükség lenne, ezeket a továbbképzésekkel kapcsolatos mérések, vizsgálatok és közvetlen empirikus tapasztalatok szerint is keresik a természettudományos nevelésben résztvevő pedagógusok. Ezért a témacsoport a jó ötletek gyűjtését mindenképpen támogatja, a létező jó gyakorlatok megjelenhetnek a modulleírásokban is, illetve fordítva a leírásokon keresztül felkutatva.

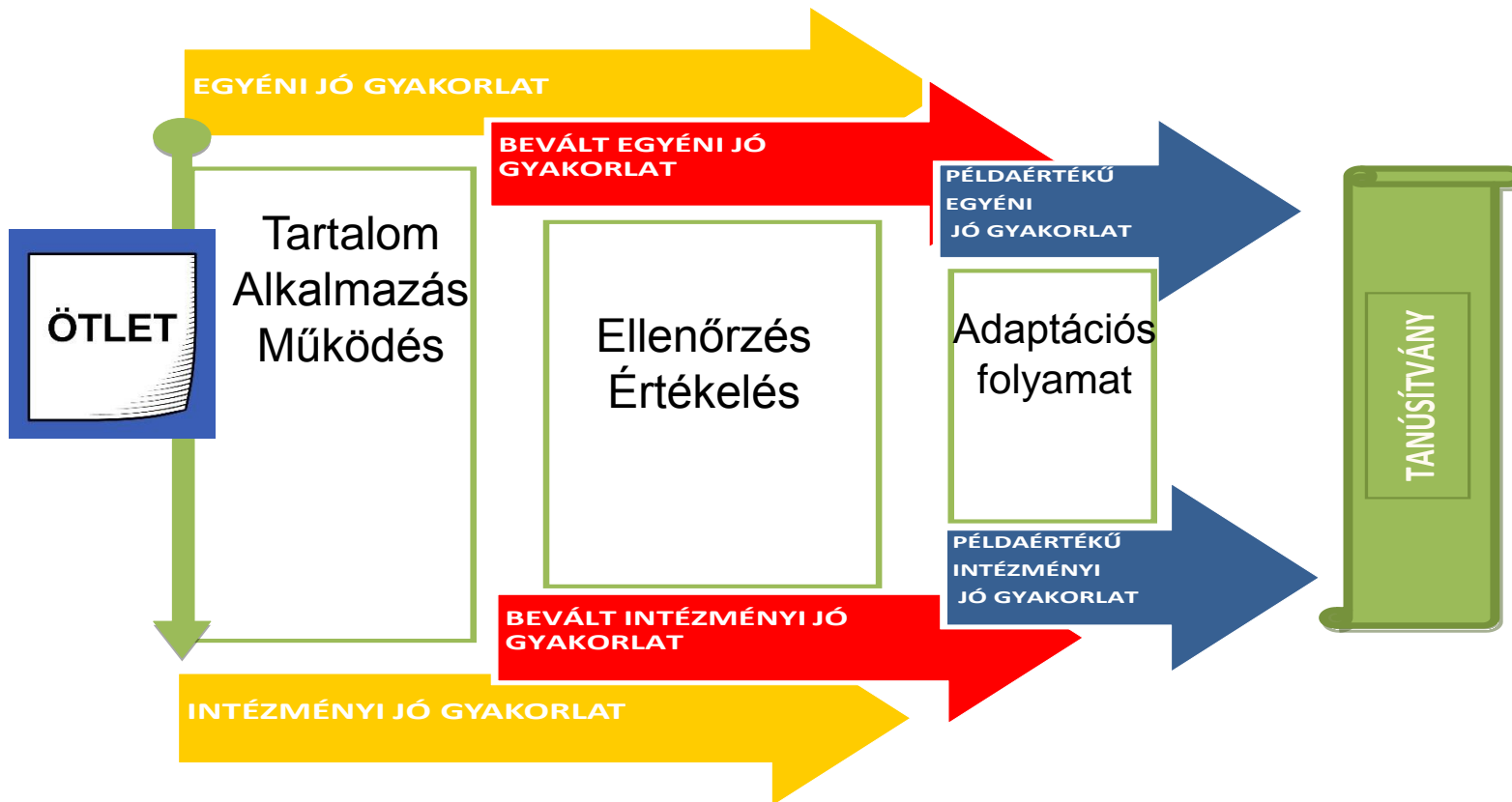
Az ökoiskolai témára készült nevelési-oktatási programok kidolgozásában résztvevő iskolák jelentős hányada saját bevallása szerint nem épített szakmai munkája során a már meglévő jó gyakorlataira. A megkérdezett 19 iskolából csupán 6 jelezte egy belső kérdőíves kutatás során azt, hogy a meglévő leírt vagy nem dokumentált, de működő gyakorlatuk alapján dolgozták ki moduljaikat. Született olyan modul, amelynek alapötletét az adott intézmény működő jó gyakorlata biztosította, volt, ahol a módszerek kerültek átvevélre. Néhány esetben a meglévő jó gyakorlat alapjául szolgált a modulírás, és ennek keretében továbbfejlesztették, tananyagát, gyakorlati elemeit frissítették, mint pl. a Szézőkövácsházi Csanád Vezér Általános Iskola által kidolgozott Bickiklimánia

Szintén jellemző volt a nemzetközi jó gyakorlatok adaptációja a NOP-ok kidolgozásában, hiszen a legtöbb területen azonosítható volt a hazai rendszerben megfelelően adaptálható bevált jó gyakorlat. Így a **gyakorlati életre nevelés** témájában a skót fejlesztési, 1965 óta használt **Storyline** (kerettörténetbe ágyazott ismeret) néven elterjedt módszertant kell kiemelni.

A jó gyakorlatok nemzetközi alapelvei

Definíciók és kategóriák

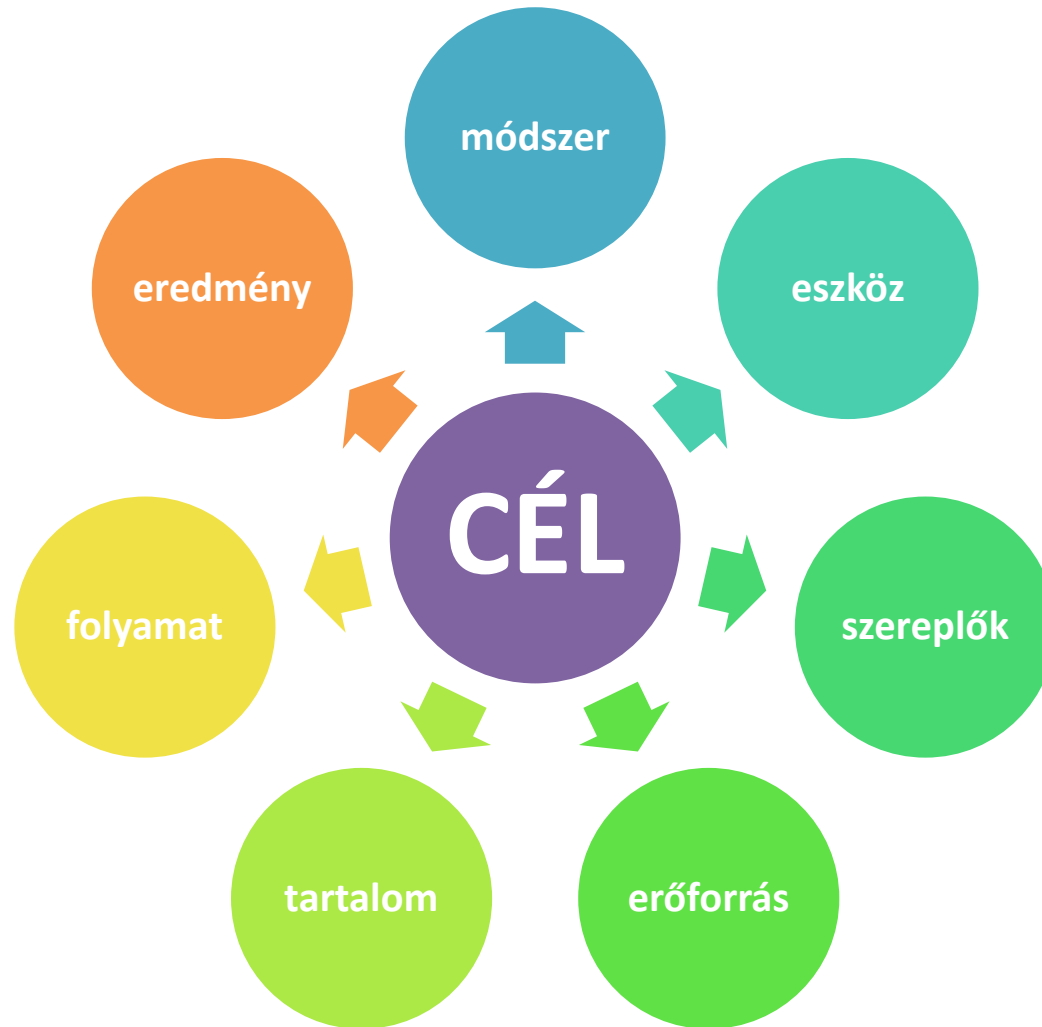
Építőelemek

A jó gyakorlatokra vonatkozó összegző megállapítások

- Nem követendő receptet adnak, inkább arra **inspirálják** a résztvevőket, hogy maguk (is) alkossanak hasonló modelleket.
- A „jó gyakorlatok” az oktatás rendszerében **alulról felfelé** építenek/építkeznek, tapasztalatokból születnek, és eredményeik jól igazolják hatékonyságukat.
- Lényeges hozadékuk a **hálózatosodás** lehetősége.
- Csökkentik a munkaterheket, hiszen felhasználhatók olyan anyagok, amelyeket **már kipróbáltak**, tippeket kaphatók, hogy milyen környezetben, milyen példák váltak be és mik nem.
- A tervezés, a felépítés, a **reprodukálhatóság** és átruházhatóság egyaránt fontosak.

Célok meghatározása

A támogató környezet jellemzői

- Az iskolavezetés elkötelezett a program iránt.
- Az iskolavezetés motiválja és számon tartja, pozitívan értékeli a fejlesztésben részt vevő pedagógusokat, illetve teljesítményüket.
- A jó gyakorlatok működését reflektáló rendszeres kommunikáció egészíti ki.
- A jó gyakorlat hatására pozitív változások érzékelhetők az intézményi struktúrában is.
- Jellemzővé válik az intézményben a teammunka, javul a szakmai együttműködés.
- A szülők tudnak a programról és támogatják azt.

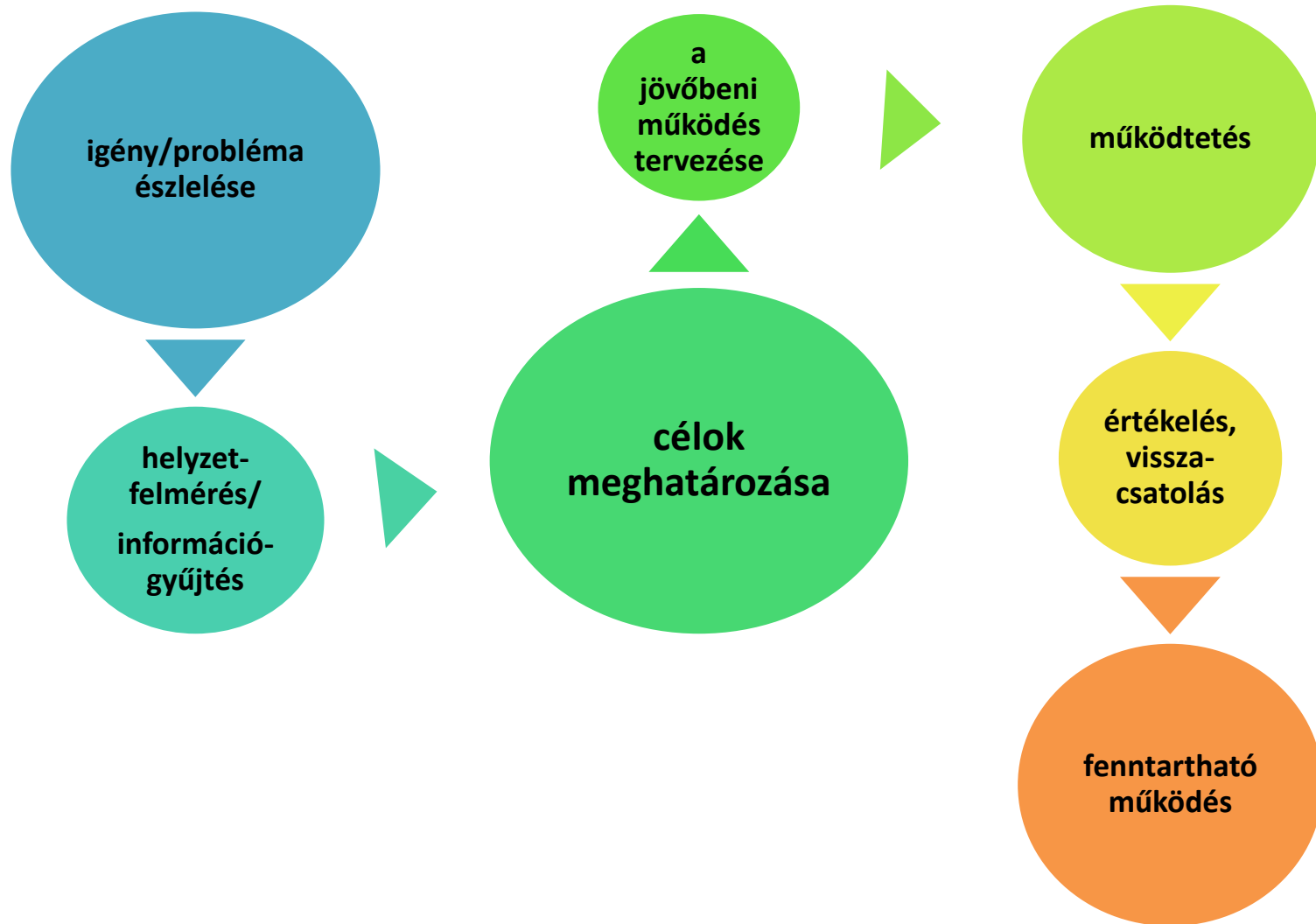
Fenntarthatóság, önreflexió

A jó gyakorlatok adaptációját akadályozó tényezők

- tévesen megfogalmazott célok,
- a vezetés támogatásának hiánya,
- a pedagógusok elkötelezettségének hiánya,
- a résztvevők saját tudásukba, felkészültségükbe vetett hite téves következtetéseken alapul,
- rosszul megválasztott eszközök,
- bizonytalan a finanszírozás kérdése

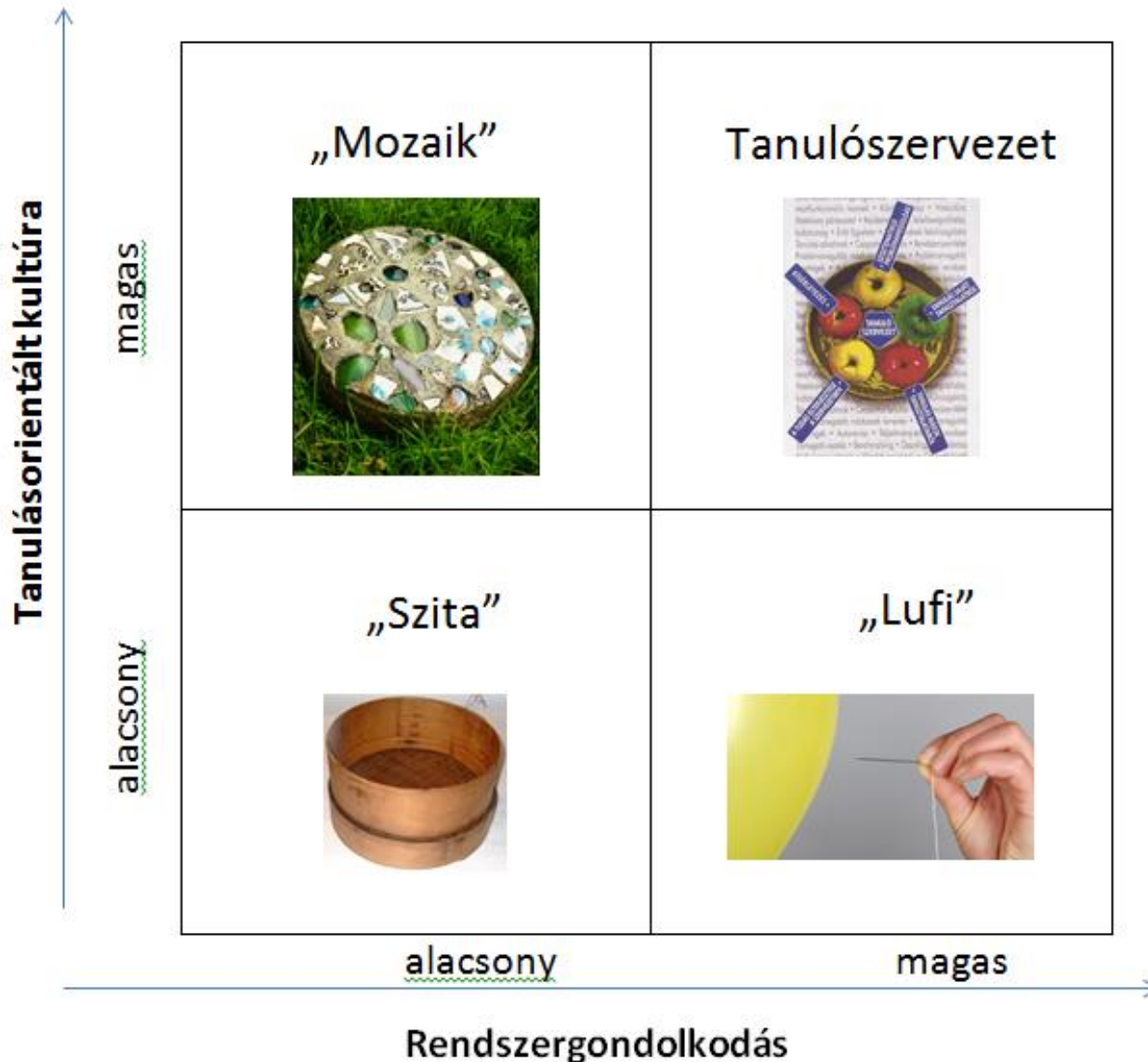
Fejlesztés és adaptáció lépésről lépésre

Checklist – az átvevő tanár nézőpontjából

- Ha meg tudja tanulni az új gyakorlatot,
- Ha az új gyakorlat megfelelően adaptálható az ő célcsoportja igényei szerint,
- Ha az új gyakorlat nagyfokú tanulói részvételt tesz lehetővé, motiváló, képes a differenciált igényeknek hatékonyan megfelelni.
- Ha amint elsajátította az új gyakorlat alkalmazását, az nem vesz igénybe jelentős többletmunkát, vagy időt.

A szervezet...

Cseh Györgyi:
„Kompetencia alapú oktatás,
egyenlő hozzáférés –
Innovatív intézményekben”
a TÁMOP 3.1.4 fejlesztési
program implementációja

Qualitas T&G Kft.
Impala műhely, 2014.
június 11.

Hazai kihívások 1. – Adaptáció(s képesség)

LLL megléte intézményi és tanári szinten

Egymástól tanulás attitűdje

Reális igények felmérése

Reális célok kijelölése

Egy félresiklott adaptáció visszavető ereje

Támogatás

Hangsúlyok (nem az adaptációt kell irányítani, hanem a jó gyakorlatot megvalósítani)

Kihívások 2. – Hiányosságok

- A belső motiváció hiánya
- A változás helyes értelmezése
- Szellemi tulajdon kérdésének korszerű megválaszolása
- A pedagógus életpálya-modellbe ágyazottság
- Az oktatási rendszerbe való beágyazottság
- A jó gyakorlat leírásban, fejlesztésben szerorzhető tapasztalatok hiánya
- Források

Támogató rendszer

Kihívások 3. – Gyűjtemény

Elvárások, követelmények

Hitelesség (tapasztalatok – kételyek)

Elérhetőség (megjelenítési, technikai kérdés is!)

Mi az előnye?

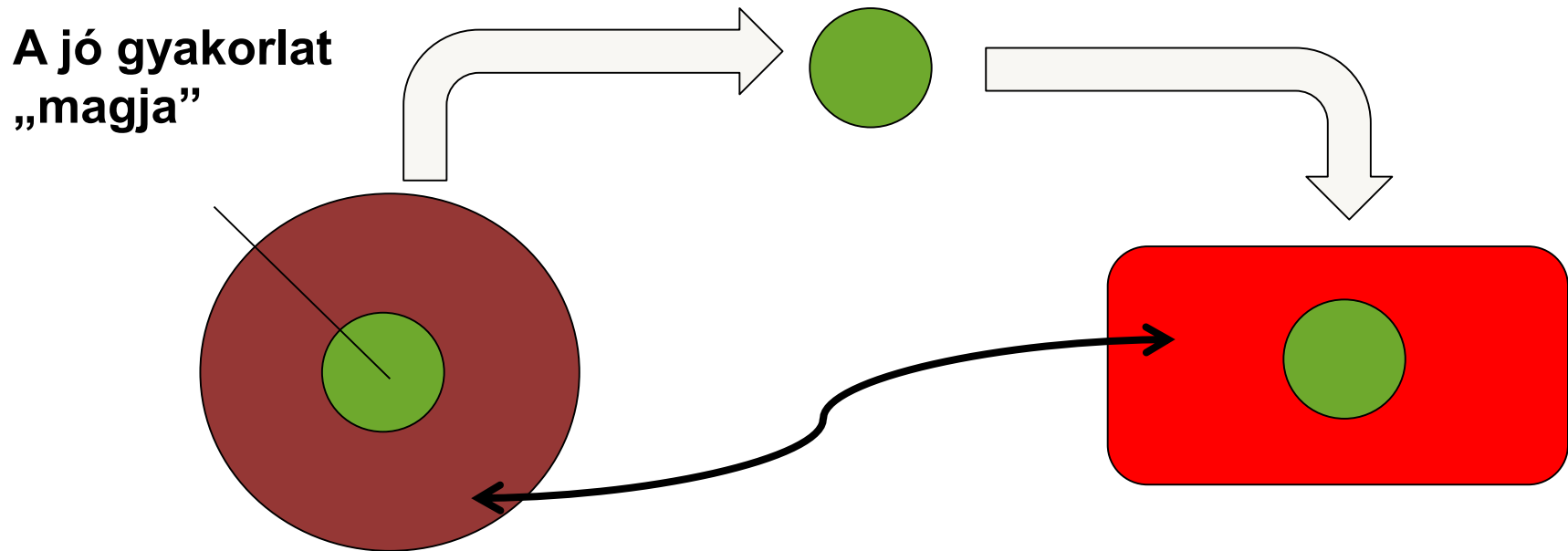
Nyilvánosság („sztárok”)

Értékelés („brand”)

Jelenbeli („trend”)

Adaptáció

A jó gyakorlat tulajdonos részéről (mentorálás, hospitálás)

Ebből a „magból” az átvevő iskola létrehozza saját koncepcióját úgy, hogy a „magot” beilleszti saját körülményei közé, összhangba hozza hagyományaival, erőforrásaival.

Szakmai támogatórendszer elemei

- Az újíásra és tanulásra nyitott tanári attitűd a tanárképzésben és továbbképzésben
- Az újítások elismerése a pálya során
- Szakmai műhelyek
- Megfelelő órakeret az átadónak és átvevőnek
- Az adaptáció támogató ösztönzése
- A hálózatosság IKT általi támogatása korszerű eszközökkel

A joggyakorlat-gyűjtemény

Dinamikus, korszerű elemek

- Szemléltető anyagok (ábra, képanyag, animáció, film...)
- Naprakész tartalmak (tájékozottság)
- Személyes, egyéni használatra szolgáló felület
- Kommunikációs lehetőségek (pl. segítségkérés, értesítés)
- „Trendi” és „intézményesült”
- Mikrotartalmak
- „Kapcsok” a világháló felé
- Technológiahasználat és képvisélet, „viselkedés”

Online dinamikus felület koncepciója a jó gyakorlatok számára

- Főcím
- Alcím
- Rövid leírás
- Hosszabb leírás
- Fotóalbum
- Videómegosztó link
- Letölthető segédletek (PDF-formátumban)
- Hozzászólások
- „Lájk”
- Értékelés (csillag 1-5)
- Megosztási lehetőség (hálózatosodás, virális hatás)
- Kereső optimalizálás
- Kérdezz a jó gyakorlat gazdájától! Fórumok

KÖSZÖNET MOLNÁR KAROLINÁNAK,
SZELKE LÁSZLÓNAK, VÖRÖS ANDREÁNAK
ÉS VILLÁNYI BALÁZSNAK!

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

ww.ofi.hu

Köznevelési reformok operatív megvalósítása
TÁMOP-3.1.15-14-2014-0001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE